

**АРХАНГАЙ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

Нутгийн захиргааны ордон, А корпус, 2 дугаар баг,
Эрдэнэбулган сум, Архангай аймаг, 65139,
Утас/Факс: (976) 7033 3141,
Цахим шуудан: arkhangai@audit.gov.mn

АРХАНГАЙ АЙМГИЙН ЭРДЭНЭБУЛГАН
СУМЫН ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН
ХУРЛЫН НӨХӨН СОНГУУЛЬД ОРОЛЦОХ
МОНГОЛ АРДЫН НАМЫН ХОРООНД

2026.04.20 № 219
танай _____-ны № _____-т

Дүгнэлт хүргүүлэх тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хуулийн 37 дугаар зүйлийн 37.5, 37.10, Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хуулийн 5.4 дэх хэсэгт заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд 2026 оны Архангай аймгийн Эрдэнэбулган сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын нөхөн сонгуульд оролцох "Монгол Ардын нам"-ын сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийг хянаж, дүгнэлт гаргалаа.

Үүрэг хариуцлагын талаарх мэдээлэл

Эрдэнэбулган сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2026 оны нөхөн сонгуульд оролцох нам нь сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрөө Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хууль, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль, Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хууль болон Монгол Улсын Үндэсний аюулгүй байдлын үзэл баримтлал, "Алсын хараа-2050" Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого, УИХ-аас баталсан хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичигт нийцүүлэн боловсруулж, санхүүгийн тодорхой эх үүсвэр шаардсан зорилт, арга хэмжээг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах зардлын талаарх тооцоо, судалгааг гарган хуульд заасны дагуу дүгнэлт гаргуулах үүрэг хүлээнэ.

Сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийн дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын газар нь Эрдэнэбулган сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын нөхөн сонгуульд оролцох намын сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийг хянан үзэхдээ Төрийн аудит MNS 6817 - 1 : 2020 Тулгуур зарчим, Төрийн аудит MNS 6817 - 6 : 2020 Нийцлийн аудитын зарчим, Төрийн аудит MNS 6817 - 8 : 2020 Нийцлийн аудит стандартыг удирдлага болгон Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хууль, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль, Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хууль болон Монгол Улсын Үндэсний аюулгүй байдлын үзэл баримтлал, "Алсын хараа-2050" Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого, УИХ-аас баталсан хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичгийг тус тус шалгуур болгон авч үзсэн.

Дүгнэлт

Эрдэнэбулган сумын "Монгол Ардын нам"-ын сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2026 оны нөхөн сонгуульд оролцохоор ирүүлсэн сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрт тусгасан зорилт, арга хэмжээ нь Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн

Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хуулийн 37 дугаар зүйлийн 37.3 дахь хэсэг, Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.3 дахь хэсэг, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хуульд заасан тусгай шаардлагад тус тус нийцсэн байна.

Эрдэнэбулган сумын "Монгол Ардын нам"-ын сонгуулийн мөрийн хөтөлбөр ... хуудсыг хавсаргав.

Хувийг: Сумын сонгуулийн хороонд

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Т.БАЙГАЛМАА

“АРХАНГАЙН ХӨГЖИЛ” 2024-2028

АРХАНГАЙ АЙМГИЙН ЭРДЭНЭБУЛГАН СУМЫН МОНГОЛ АРДЫН НАМААС ОРОН НУТГИЙН НӨХӨН СОНГУУЛЬД ОРОЛЦОХ МӨРИЙН ХӨТӨЛБӨР

Архангай аймгийн Эрдэнэбулган сумын Монгол Ардын намын хороо нь аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2026 оны нөхөн сонгуульд “ШИНЭ СЭРГЭЛТИЙН БОДЛОГО-БҮСЧИЛСЭН ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГЫГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ” 5 бүлэг, 9 дэд бүлэг, 77 заалт бүхий мөрийн хөтөлбөрийг дэвшүүллээ.

НЭГ. ХҮНИЙ ХӨГЖИЛ

1.1 Хөдөлмөр эрхлэлт

- 1.1.1 Бага, дунд орлоготой иргэдийг дэмжих хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.
- 1.1.2 Өрхийн бичил бизнесийг дэмжих, хүүгүй, барьцаагүй санхүүгийн дэмжлэг үзүүлэх бодлогыг үргэлжлүүлнэ.
- 1.1.3 Орлого багатай өрхийн ажил эрхлээгүй насанд хүрсэн гишүүдийг мэргэшил эзэмшүүлэх ур чадварыг нь ахиулах сургалтад хамруулж, хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжинэ.

1.2 Эрүүл мэнд

- 1.2.1 АШУҮИС-ийн харьяа “Сувилахуйн сургалт, эрдэм шинжилгээ, эмнэлзүйн цогцолбор”-ыг байгуулж, бүс нутгийн хэмжээнд бага эмч, сувилагч, мэргэжилтнүүдийг орон нутагтаа бэлтгэнэ.
- 1.2.2 “Эрүүл шүд-Архангай”, “ Эрүүл зүрх-Архангай” хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж, хүн амын нас, хүйс, эрсдэлд суурилсан эрт илрүүлэг үзлэгийг эрчимжүүлж, хавдраас сэргийлэх цогц арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.
- 1.2.3 Анхан шатны Эрүүл мэндийн байгууллагад дижитал эрүүл мэндийн технологи нэвтрүүлнэ.

1.3 Боловсрол

- 1.3.1 Сургууль бүрд байгалийн ухаан, технологийн хичээлийн лаборатори, туршилтын талбай байгуулна.
- 1.3.2 Сурч боловсрох, ажиллах орчин, нөхцөл боломжийг сайжруулж хөрөнгө оруулалтыг нэмэгдүүлэн сургууль, цэцэрлэгийг “Хүний хөгжлийн төв” болгоно.
- 1.3.3 Хүүхэд харах үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг нэмэгдүүлж, 1-2 хүртэлх насны хүүхдийг хамруулах боломжтой болгож, яслийн үйлчилгээг сэргээнэ.

1.4 Хүүхэд, залуучууд, гэр бүл

- 1.4.1 Булган хангай хороололд “Хүүхэд, залуучуудын парк” -ыг байгуулна.

- 1.4.2 Хүүхэд хөгжлийн ордонг ашиглалтад оруулж, үйл ажиллагааг жигдрүүлнэ.
- 1.4.3 Хүүхдүүдэд ахуйн боловсрол олгох, зан, заншил, малч ухааныг таниулах зорилгоор “Хөдөлмөр зуслан” хөгжлийн хөтөлбөрийг үргэлжлүүлнэ .
- 1.4.4 Сум бүрд хүүхэд, гэр бүлийн нийгмийн ажилтан ажиллуулна.
- 1.4.5 “Аялагч хүүхэд” хөтөлбөрийг үргэлжлүүлэн, бүс нутгийн хэмжээнд зохион байгуулахад шаардлагатай бүхий л дэмжлэгийг авч ажиллана.
- 1.4.6 “Өв тээгч хүүхэд” хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.
- 1.4.7 Эрдэнэбулган сумын 2, 3, 4, 5, 7-р багуудад хүүхдийн тоглоомын талбайг шинээр барих, сэргээн засварлах ажлууд үе шаттайгаар зохион байгуулна.
- 1.4.8 Сургуулийн өмнөх насны хүүхдүүдийн суралцах таатай орчин нөхцлийг бүрдүүлж, стандартын шаардлага хангасан барилга, байгууламжийг шинээр барих ажлыг үе шаттайгаар зохион байгуулна.

1.5 Ахмад настан

- 1.5.1 Ахмад настны чөлөөт цагаа үр дүнтэй өнгөрөөх, мэдээлэл авах, хөгжих боломжийг бүрдүүлэх хөгжлийн төвүүдийг нэмж байгуулна.
- 1.5.2 Ахмад настны орлогыг нэмэгдүүлэх, мэдлэг туршлагаа залуучуудад өвлүүлж үлдээх ажил эрхлэлт, зөвлөх үйлчилгээг үр дүнтэй хэлбэрээр үргэлжлүүлнэ.
- 1.5.3 Ахмадын шинэ өргөө “Хүний хөгжлийн ордон” байгуулна.

1.6 Соёл, урлаг, спорт

- 1.6.1 Заяын хүрээний Цогчин дуганыг сэргээн засварлана.
- 1.6.2 Соёл, урлагийн салбарын менежментийг сайжруулж, орон нутгийн онцлог тулгуурласан ардын урлагийг хөгжүүлнэ.
- 1.6.3 Сумдад соёлын төв барих, их засвар хийх ажлыг үргэлжлүүлнэ.

ХОЁР. ЭДИЙН ЗАСАГ

2.1 Хөдөө аж ахуй

- 2.1.1 Мэргэжлийн байгууллага, мэргэжилтнүүдтэй хамтран шинжлэн ухааны үндэслэлтэйгээр бэлчээрийн мал аж ахуйг эрчимжсэн мал аж ахуйтай хослуулан хөгжүүлнэ.
- 2.1.2 Орон нутгийн онцлог, түүхий эдийн нөөцөд тулгуурлан хүнсний болон, сүү, цагаан идээний үйлдвэрлэлийг хөгжүүлнэ.
- 2.1.3 Мал, амьтны гаралтай арьс, шир, ноос, ноолуур, хөөврийг боловсруулах, оёмол, сүлжмэл бэлэн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийг дэмжиж, хөгжүүлнэ.
- 2.1.4 “Монгол мал” хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж, малыг эрүүлжүүлэх, чанар, ашиг шимийг сайжруулах ажлыг эрчимжүүлж, малын тоог чанарт шилжүүлж ашиг шим, хүртээмжийг сайжруулах, малын гений санг хамгаалах, биотехнологийн ололтыг нэвтрүүлнэ.
- 2.1.5 Малыг их эмч, зоо-техникчдийг тэтгэлэгт хөтөлбөрөөр бэлтгэн, хөдөө орон нутагт ажиллуулж, малыг эрүүлжүүлэх, олон улсын стандартад нийцүүлэх ажлыг зохион байгуулж “Эрүүл малтай аймаг” болно.
- 2.1.6 Гахай, тахиа, зөгийн туслах аж ахуй эрхлэх хувийн хэвшлийн санаачилгыг бодлогоор дэмжинэ.
- 2.1.7 Дөрвөн улирлын хүлэмж, агуулах, зоорины хүрэлцээ хангамжийг нэмэгдүүлж хүнсний ногоо, жимс жимсгэнийн хадгалалтыг сайжруулан, дотоодын хэрэгцээг жилийн турш тогтвортой хангана.

- 2.1.8 “Архангайд үйлдвэрлэв” худалдаа, үйлчилгээний төвийн үйлчилгээг өргөтгөж, бүтээгдэхүүнээ сурталчлах, зах зээлд нийлүүлэх, борлуулах сувгуудыг нээж өгнө.
- 2.1.9 “Ахуй үйлчилгээний төв”-тэй болно.

2.2 Аялал жуулчлал

- 2.2.1 Өвлийн аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх зорилгоор “Winter land” мөсөн наадмыг жил бүр уламжлал болгон зохион байгуулна.
- 2.2.2 Цэцэрлэг хотыг “Аялал жуулчлалын хот” болгон хөгжүүлж, төв гудамжинд худалдаа үйлчилгээ эрхлэх орчин нөхцөлийг бүрдүүлнэ.

2.3 Дэд бүтцийн талаар

- 2.3.1 Архангай аймгийн төв Цэцэрлэг хотод дулааны станц барьж, агаарын бохирдлыг бууруулна.
- 2.3.2 Цэцэрлэг хотын авто замыг бүрэн шинэчилж, хатуу хучилттай авто замын Улсын чанартай Хархорин-Цэцэрлэг чиглэлийн А 0602 дугаартай хатуу хучилттай авто зам дээр шинэчилсэн их засвар хийнэ.
- 2.3.3 Улсын чанартай Цэцэрлэг-Тосонцэнгэл чиглэлийн А 0603 дугаартай авто зам дээр 40 км шинэчлэлийг хийнэ.
- 2.3.4 Булган хангай хороололд 1000 айлын орон сууц хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.
- 2.3.5 Амины орон сууц /хаус хороолол/-ыг барина.
- 2.3.6 Бүсчилсэн хөгжлийн бодлогын хүрээнд бүсийн аймгуудыг авто замаар холбоно.
- 2.3.7 Шинэ суурьшлын бүсүүдэд инженерийн дэд бүтцийг шийдвэрлэнэ.
- 2.3.8 Цогчин дуганыг сэргээн засварлаж Дархан цаазат Булган уулын урд хэсгийг /12 уулзвараас хойших/ соёл, шашны иж бүрэн цогцолбор болгон хөгжүүлж, аялал жуулчлалд түшиглэсэн худалдаа, үйлчилгээ эрхлэх боломжийг бүрдүүлнэ.
- 2.3.9 Аймгийн төвийн Цэцэрлэг хотод онгоцны буудлыг шинээр байгуулж, аялал жуулчлалын гол бүс нутгуудад бага оврын онгоц газардах орчин нөхцөлийг бүрдүүлнэ.
- 2.3.10 Цэцэрлэг хотын гэрэлтүүлгийг иж бүрэн шийдвэрлэнэ.
- 2.3.11 Хотын доторх үерийн усны далан, шуудууг шинэчилж, засмал зам дагуу ус зайлуулах сувгийг шинэчилнэ.
- 2.3.12 Аймгийн нутаг дэвсгэрт урт хугацаанд ашиглагдаж, эдэлгээ дууссан орон сууцуудыг дахин төлөвлөлтөд шат дараатай оруулах замаар шинэчлэх ажлыг зохион байгуулна.
- 2.3.13 7 дугаар багийн айл, өрхүүдийг цэвэр, бохирын шугамыг шинэчлэх ажлыг үе шаттайгаар зохион байгуулна.

ГУРАВ. ЗАСАГЛАЛ

- 3.1.1 Тогтвортой хөгжлийн хэтийн зорилтуудыг албан байгууллага, сумын хөгжлийн төлөвлөгөөнд тусган хэрэгжүүлнэ.
- 3.1.2 Тогтвортой хөгжил, ногоон хөгжлийн зарчмыг мөрдөх, ногоон амьдралын хэв маягийг төрийн байгууллагуудад нэвтрүүлнэ.
- 3.1.3 Төрийн бүх шатны байгууллагын хүний нөөцийн сонгон шалгаруулалтыг нээлттэй ил тод болгоно.
- 3.1.4 Төрийн үйлчилгээг иргэдэд хүргэдэг төрийн захиргааны анхан шатны нэгж багийн төвүүдийг бэхжүүлэх “Багийн хөгжлийн хөтөлбөр”-ийг хэрэгжүүлнэ.

- 3.1.5 Нэг цонхны үйлчилгээний цар хүрээг нэмэгдүүлж, явуулын нэг цэгийн үйлчилгээг өргөжүүлж, төрийн үйлчилгээг цахим хэлбэрт шилжүүлж, хүний оролцоогүй, хиймэл оюун ухааны тусламжтайгаар хүсэлт шийдвэрлэх чадавх бүхий “Ухаалаг E-Mongolia” системийг хэрэглээг нэмэгдүүлж, иргэдэд төрийн үйлчилгээг шуурхай хүргэх ажлыг зохион байгуулна.

ДӨРӨВ. БАЙГАЛЬ ОРЧИН

- 4.1.1 Байгальд ээлтэй дадал, хандлагыг олон нийтэд төлөвшүүлэн байгалийн нөөц баялгийг хамгаалах, хэмнэлттэй, үр ашигтай зүй зохистой ашиглаж нөхөн сэргээх замаар байгалийн унаган төрхийг хадгалан ногоон бүс нутаг болно.
- 4.1.2 Ойн аж ахуйн арга хэмжээний менежментийг хэрэгжүүлж, ойн сангийн хомсдол, доройтлыг бууруулж, ойрхог чанарыг сайжруулна.
- 4.1.3 Мод үржүүлгийн төвийг шинээр байгуулна.
- 4.1.4 Хог хаягдлын хэмжээг бууруулах, байгальд ээлтэй байдлаар цэвэрлэх, ангилан ялгах, дахин ашиглах, боловсруулах менежментийг нэвтрүүлнэ.
- 4.1.5 Агаарын бохирдлыг бууруулах дэд хөтөлбөрийг боловсруулж, хэрэгжүүлнэ.

ТАВ. СУМДЫН ХӨГЖИЛ

- 5.1.1 Бүх сум, баг, малчин өрхүүдийг интернет, үүрэн холбооны 4G сүлжээ хүлээн авах боломжийг бүрдүүлнэ.
- 5.1.2 Сумдад төрийн албан хаагч болон зорилтот бүлгүүдэд зориулсан орон сууцыг шинээр барьж ашиглалтад оруулна.
- 5.1.3 Сумын төв доторх авто зам, явган хүний замыг шинээр тавьж, шинэчлэн сайжруулна.
- 5.1.4 Ашиглалтын хугацаа дуусч, ашиглалтын шаардлага хангахгүй болсон барилга, байгууламжтай төрийн байгууллагуудын барилгыг шинээр барьж, их засвар хийнэ.
- 5.1.5 Иргэдийн байнга зорчдог гарам дээр гүүр шинээр барьж, зам гүүрийг завсар хийх шаардлагатай гүүрийг засварлана.
- 5.1.6 Мал нядалгааны цэг, Ахуйн үйлчилгээ, Шахмал түлшний үйлдвэр байгуулахыг дэмжинэ.
- 5.1.7 Шинэ хоршоо хөдөлгөөнийг өрнүүлж хоршоолохыг дэмжинэ.
- 5.1.8 Газар тариалан эрхлэх, тэжээлийн ургамал тарих, хадлангийн бүс нутгийг тогтоож эрх зүйн орчныг бүрдүүлнэ.
- 5.1.9 Сумдад цэцэрлэгт хүрээлэн, гэрэлтүүлэг, камержуулалт, халуун усны асуудлыг цогцоор нь шийдвэрлэнэ.
- 5.1.10 Худаг, уст цэгийн тоог нэмэгдүүлж, сумын төвд “Ухаалаг худаг” үйлчилгээг нэвтрүүлнэ.
- 5.1.11 Бүх суманд шүдний кабинет байгуулна.

Эрдэнэбулган сум, /Цэцэрлэг хот/

- Цэцэрлэг хотын авто замын шинэчлэлийг үе шаттай хэрэгжүүлнэ.
- Цэцэрлэг хотын 2, 3 дугаар ээлжийн үерийн далангийн ажлыг эхлүүлж, иргэдийг үер уснаас хамгаалах ажлыг хэрэгжүүлнэ.
- Их тойруугийн хатуу хучилттай замыг барина. /Эрдэнэбулган сум Нэгдсэн эмнэлэгийн арын уулзвараас “Тамир” хорооллоор дайруулан Цагаан даваа хүртэлх зам/
- Хот тохижилт, үйлчилгээ, хог хаягдал, гудамж талбайн цэвэрлэгээ, ногоон байгууламжийн арчилгаа, тохижилтын менежментийг сайжруулна

- Шинээр газар олгогдсон суурьшлын бүсэд дэд бүтцийг шийдвэрлэнэ
- Явган хүний, дугуйн зам тавих, засварлах ажлыг тогтмол хэрэгжүүлнэ.
- Цэцэрлэг хотын гэрэлтүүлгийг нэмнэ.
- Гэр хорооллыг камержуулан "Камерын хяналтын дэд төв"-ийг байгуулна.
- Нийтийн тээвэр, таксины үйл ажиллагааг сайжруулж, стандартыг мөрдүүлнэ.

6517143980
АЮА0052 9001034

**АРХАНГАЙ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

Нутгийн захиргааны ордон, А корпус, 2 дугаар баг,
Эрдэнэбулган сум, Архангай аймаг, 65139,
Утас/Факс: (976) 7033 3141,
Цахим шуудан: arkhangai@audit.gov.mn

2026.04.20 № 220

танай _____-ны № _____-т

Дүгнэлт хүргүүлэх тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хуулийн 37 дугаар зүйлийн 37.5, 37.10, Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хуулийн 5.4 дэх хэсэгт заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд 2026 оны Архангай аймгийн Чулуут сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын нөхөн сонгуульд оролцох "Монгол Ардын нам"-ын сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийг хянаж, дүгнэлт гаргалаа.

Үүрэг хариуцлагын талаарх мэдээлэл

Чулуут сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2026 оны нөхөн сонгуульд оролцох нам нь сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрөө Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хууль, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль, Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хууль болон Монгол Улсын Үндэсний аюулгүй байдлын үзэл баримтлал, "Алсын хараа-2050" Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого, УИХ-аас баталсан хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичигт нийцүүлэн боловсруулж, санхүүгийн тодорхой эх үүсвэр шаардсан зорилт, арга хэмжээг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах зардлын талаарх тооцоо, судалгааг гарган хуульд заасны дагуу дүгнэлт гаргуулах үүрэг хүлээнэ.

Сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийн дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын газар нь Чулуут сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын нөхөн сонгуульд оролцох намын сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрийг хянан үзэхдээ Төрийн аудит MNS 6817 - 1 : 2020 Тулгуур зарчим, Төрийн аудит MNS 6817 - 6 : 2020 Нийцлийн аудитын зарчим, Төрийн аудит MNS 6817 - 8 : 2020 Нийцлийн аудит стандартыг удирдлага болгон Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хууль, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хууль, Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хууль болон Монгол Улсын Үндэсний аюулгүй байдлын үзэл баримтлал, "Алсын хараа-2050" Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлого, УИХ-аас баталсан хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн баримт бичгийг тус тус шалгуур болгон авч үзсэн.

Дүгнэлт

Чулуут сумын "Монгол Ардын нам"-ын сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2026 оны нөхөн сонгуульд оролцохоор ирүүлсэн сонгуулийн мөрийн хөтөлбөрт тусгасан зорилт, арга хэмжээ нь Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн

Төлөөлөгчдийн Хурлын сонгуулийн тухай хуулийн 37 дугаар зүйлийн 37.3 дахь хэсэг, Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.3 дахь хэсэг, Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хуульд заасан тусгай шаардлагад тус тус нийцсэн байна.

Чулуут сумын "Монгол Ардын нам"-ын сонгуулийн мөрийн хөтөлбөр ... хуудсыг хавсаргав.

Хувийг: Сумын сонгуулийн хороонд

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Т.БАЙГАЛМАА

“АРХАНГАЙН ХӨГЖИЛ” 2024-2028

АРХАНГАЙ АЙМГИЙН ЧУЛУУТ СУМЫН МОНГОЛ АРДЫН НАМААС ОРОН НУТГИЙН НӨХӨН СОНГУУЛЬД ОРОЛЦОХ МӨРИЙН ХӨТӨЛБӨР

Архангай аймгийн Чулуут сумын Монгол Ардын намын хороо нь аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2026 оны нөхөн сонгуульд “ШИНЭ СЭРГЭЛТИЙН БОДЛОГО-БҮСЧИЛСЭН ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГЫГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ” 5 бүлэг, 9 дэд бүлэг, 60 заалт бүхий Мөрийн хөтөлбөрийг дэвшүүллээ.

НЭГ. ХҮНИЙ ХӨГЖИЛ

1.1 Хөдөлмөр эрхлэлт

- 1.1.1 Бага, дунд орлоготой иргэдийг дэмжих хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.
- 1.1.2 Өрхийн бичил бизнесийг дэмжих, хүүгүй барьцаагүй санхүүгийн дэмжлэг үзүүлэх бодлогыг үргэлжлүүлнэ.
- 1.1.3 Орлого багатай өрхийн ажил эрхлээгүй насанд хүрсэн гишүүдийг мэргэшил эзэмшүүлэх ур чадварыг нь ахиулах сургалтад хамруулж, хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжинэ.

1.2 Эрүүл мэнд

- 1.2.1 АШУУИС-ийн харьяа “Сувилахуйн сургалт, эрдэм шинжилгээ, эмнэлзүйн цогцолбор”-ыг байгуулж, бүс нутгийн хэмжээнд бага эмч, сувилагч, мэргэжилтнүүдийг орон нутагтаа бэлтгэнэ.
- 1.2.2 “Эрүүл шүд-Архангай”, “Эрүүл зүрх-Архангай” хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж, хүн амын нас, хүйс, эрсдэлд суурилсан эрт илрүүлэг үзлэгийг эрчимжүүлж, хавдраас сэргийлэх цогц арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.
- 1.2.3 Анхан шатны Эрүүл мэндийн байгууллагад дижитал эрүүл мэндийн технологи нэвтрүүлнэ.

1.3 Боловсрол

- 1.3.1 Сургууль бүрд байгалийн ухаан, технологийн хичээлийн лаборатори, туршилтын талбай байгуулна.
- 1.3.2 Хүүхэд харах үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг нэмэгдүүлж, 1-2 хүртэлх насны хүүхдийг хамруулах боломжтой болгож, яслийн үйлчилгээг сэргээнэ.

1.4 Хүүхэд, залуучууд, гэр бүл

- 1.4.1 Булган хангай хороололд “Хүүхэд, залуучуудын парк” -ыг байгуулна.
- 1.4.2 Хүүхэд хөгжлийн ордонг ашиглалтад оруулж, үйл ажиллагааг жигдрүүлнэ.
- 1.4.3 Хүүхдүүдэд ахуйн боловсрол олгох, зан, заншил, малч ухааныг таниулах зорилгоор “Хөдөлмөр зуслан” хөгжлийн хөтөлбөрийг үргэлжлүүлнэ .
- 1.4.4 Сум бүрд хүүхэд, гэр бүлийн нийгмийн ажилтан ажиллуулна.
- 1.4.5 “Аялагч хүүхэд” хөтөлбөрийг үргэлжлүүлэн, бүс нутгийн хэмжээнд зохион байгуулахад шаардлагатай бүхий л дэмжлэгийг авч ажиллана.

1.5 Ахмад настан

- 1.5.1 Ахмад настны чөлөөт цагаа үр дүнтэй өнгөрөөх, мэдээлэл авах, хөгжих боломжийг бүрдүүлэх хөгжлийн төвүүдийг нэмж байгуулна.
- 1.5.2 Ахмад настны орлогыг нэмэгдүүлэх, мэдлэг туршлагаа залуучуудад өвлүүлж үлдээх ажил эрхлэлт, зөвлөх үйлчилгээг үр дүнтэй хэлбэрээр үргэлжлүүлнэ.
- 1.5.3 Ахмадын шинэ өргөө “Хүний хөгжлийн ордон” байгуулна.

1.6 Соёл, урлаг, спорт

- 1.6.1 Заяын хүрээний Цогчин дуганыг сэргээн засварлана.
- 1.6.2 Соёл, урлагийн салбарын менежментийг сайжруулж, орон нутгийн онцлогт тулгуурласан ардын урлагийг хөгжүүлнэ.
- 1.6.3 Сумдад соёлын төв барих, их засвар хийх ажлыг үргэлжлүүлнэ.

ХОЁР. ЭДИЙН ЗАСАГ

2.1 Хөдөө аж ахуй

- 2.1.1 Мэргэжлийн байгууллага, мэргэжилтнүүдтэй хамтран шинжлэн ухааны үндэслэлтэйгээр бэлчээрийн мал аж ахуйг эрчимжсэн мал аж ахуйтай хослуулан хөгжүүлнэ.
- 2.1.2 Орон нутгийн онцлог, түүхий эдийн нөөцөд тулгуурлан хүнсний болон, сүү, цагаан идээний үйлдвэрлэлийг хөгжүүлнэ.
- 2.1.3 Мал, амьтны гаралтай арьс, шир, ноос, ноолуур, хөөврийг боловсруулах, оёмол, сүлжмэл бэлэн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийг дэмжиж, хөгжүүлнэ.
- 2.1.4 “Монгол мал” хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж, малыг эрүүлжүүлэх, чанар, ашиг шимийг сайжруулах ажлыг эрчимжүүлж, малын тоог чанарт шилжүүлж ашиг шим, хүртээмжийг сайжруулах, малын гений санг хамгаалах, биотехнологийн ололтыг нэвтрүүлнэ.
- 2.1.5 Малын их эмч, зоо-техникчдийг тэтгэлэгт хөтөлбөрөөр бэлтгэн, хөдөө орон нутагт ажиллуулж, малыг эрүүлжүүлэх, олон улсын стандартад нийцүүлэх ажлыг зохион байгуулж “Эрүүл малтай аймаг” болно.
- 2.1.6 Гахай, тахиа, зөгийн туслах аж ахуй эрхлэх хувийн хэвшлийн санаачилгыг бодлогоор дэмжинэ.
- 2.1.7 “Ахуй үйлчилгээний төв”-тэй болно.

2.2 Аялал жуулчлал

- 2.2.1 Өвлийн аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх зорилгоор “Winter land” мөсөн наадмыг жил бүр уламжлал болгон зохион байгуулна.
- 2.2.2 Орон нутгийн онцлог, ялгарал бүхий байгаль орчинд ээлтэй, нутгийн иргэдийг түшиглэсэн “Малчин кемп” аялал жуулчлалыг хөтөлбөрийг өргөжүүлнэ.
- 2.2.3 Байгаль, түүх, нүүдэлчний ахуй соёл, шашин, урлагт түшиглэсэн аялал жуулчлалын гадаад, дотоодын сүлжээг бий болгон, аялагч, жуулчдын сонирхлыг татсан аяллын төрлүүдийг бүс нутгаар төрөлжүүлэн хөгжүүлж, 4 улирлын аялал жуулчлалын маршрут, хөтөлбөр боловсруулна.

2.3 Дэд бүтцийн талаар

- 2.3.1 Бүсчилсэн хөгжлийн бодлогын хүрээнд бүсийн аймгуудыг авто замаар холбоно.
- 2.3.2 Бэлчээр худаг, уст цэгийг барих ажлыг үргэлжлүүлнэ.
- 2.3.3 Төвлөрсөн инженерийн байгууламжийг суманд бий болгоно.

ГУРАВ. ЗАСАГЛАЛ

- 3.1.1 Тогтвортой хөгжлийн хэтийн зорилтуудыг албан байгууллага, сумын хөгжлийн төлөвлөгөөнд тусган хэрэгжүүлнэ.
- 3.1.2 Төрийн бүх шатны байгууллагын хүний нөөцийн сонгон шалгаруулалтыг нээлттэй ил тод болгоно.
- 3.1.3 Төрийн үйлчилгээг иргэдэд хүргэдэг төрийн захиргааны анхан шатны нэгж багийн төвүүдийг бэхжүүлэх “Багийн хөгжлийн хөтөлбөр”-ийг хэрэгжүүлнэ.

ДӨРӨВ. БАЙГАЛЬ ОРЧИН

- 4.1.1 Ойн аж ахуйн арга хэмжээний менежментийг хэрэгжүүлж, ойн сангийн хомсдол, доройтлыг бууруулж, ойрхог чанарыг сайжруулна.
- 4.1.2 Мод үржүүлгийн төвийг шинээр байгуулна.
- 4.1.3 Хог хаягдлын хэмжээг бууруулах, байгальд ээлтэй байдлаар цэвэрлэх, ангилан ялгах, дахин ашиглах, боловсруулах менежментийг нэвтрүүлнэ.

ТАВ. СУМДЫН ХӨГЖИЛ

- 5.1.1 Бүх сум, баг, малчин өрхүүдийг интернэт, үүрэн холбооны 4G сүлжээ хүлээн авах боломжийг бүрдүүлнэ.
- 5.1.2 Сумын төв доторх авто зам, явган хүний замыг шинээр тавьж, шинэчлэн сайжруулна.
- 5.1.3 Ашиглалтын хугацаа дуусч, ашиглалтын шаардлага хангахгүй болсон барилга, байгууламжтай төрийн байгууллагуудын барилгыг шинээр барьж, их засвар хийнэ.

- 5.1.4 Иргэдийн байнга зорчдог гарам дээр гүүр шинээр барьж, зам гүүрийг завсар хийх шаардлагатай гүүрийг засварлана.
- 5.1.5 Мал нядалгааны цэг, Ахуйн үйлчилгээ, Шахмал түлшний үйлдвэр байгуулахыг дэмжинэ.
- 5.1.6 Шинэ хоршоо хөдөлгөөнийг өрнүүлж хоршоолохыг дэмжинэ.
- 5.1.7 Газар тариалан эрхлэх, тэжээлийн ургамал тарих, хадлангийн бүс нутгийг тогтоож эрх зүйн орчныг бүрдүүлнэ.
- 5.1.8 Сумдад цэцэрлэгт хүрээлэн, гэрэлтүүлэг, камержуулалт, халуун усны асуудлыг цогцоор нь шийдвэрлэнэ.
- 5.1.9 Худаг, уст цэгийн тоог нэмэгдүүлж, сумын төвд "Ухаалаг худаг" үйлчилгээг нэвтрүүлнэ.
- 5.1.10 Бүх суманд шүдний кабинет байгуулна.

ЧУЛУУТ СУМ

- Сумын төв болон бүх багт худаг шинээр барьж, уст цэгийн тоог нэмэгдүүлнэ.
- Эрүүл мэндийн төв, ЕБС-ын хуучин хичээлийн байр, спорт заал, мөн сумын ЗДТГ-ын барилга их засвар хийнэ.
- Сумын нутаг дэвсгэрийн шаардлагатай гол, горхины гүүрийг засварлах, шинээр барих ажлыг зохион байгуулна.
- 25 болон 60 айлын орон сууц шинээр ашиглалтад оруулж төрийн албан хаагчид, сумын иргэдийг хамрах боломжийг нэмэгдүүлнэ.
- Атаршсан газруудыг эргэлтэд оруулж тэжээлийн ургамлын тариалалтыг нэмэгдүүлнэ.
- Сумын Онцгой комисст туулах чадвар өндөр автомашиныг шийдвэрлэнэ.
- Хогийн цэгийг камержуулж, хогийн машины парк шинэчлэлийг үе шаттайгаар зохион байгуулна.
- Сумын төвийг камержуулалтыг сайжруулж, иргэдийн ая тухтай, аюулгүй орчинд амьдрах нөхцлийг бүрдүүлнэ.
- Малын эрүүл мэндийг хамгаалах ажлыг үе шат дараатайгаар зохион байгуулна.
- Сумын алслагдсан айл өрхүүдэд интернэт сүлжээний төхөөрөмжтэй болгох ажлыг зохион байгуулна.
- Сумын багийн төвүүдийн орчин нөхцлийг сайжруулах ажлыг үе шаттайгаар зохион байгуулна.
- Сумын хэмжээнд нэгдсэн өвсний фондтой болгох ажлыг зохион байгуулна.